

Munkabiztonság

1) A gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatával kapcsolatos további szükséges intézkedésekről szóló 1616/2013. (IX. 5.) Kormányhatározat

A kormányhatározat szerint:

- módosításra kerülnek a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki-biztonsági felülvizsgálatáról szóló 19/2012. (VII. 20.) NGM rendeletben megszabott határidők, a felülvizsgálatok időpontjai azonosak lesznek a felülvizsgálandó felhasználói berendezések fogyasztását mérő berendezések kötelező cseréjével;
- módosításra kerül az ingyenesen biztosítandó szolgáltatásokról szóló 17/2013. (IV. 30.) NFM rendelet, hogy a műszaki biztonsági felülvizsgálat az egyetemes szolgáltatásra jogosult fogyasztók számára ingyenes szolgáltatássá váljon;
- a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki-biztonsági felülvizsgálata során feltárt hibák kijavítására kötelezés tekintetében varhatóan a szolgáltatók helyett más állami szerv kerül kijelölésre.

A kormány a problémát sürgős feladatnak tekinti, ezért szeptember 30-ai határidőt szabott meg a feladatok megoldására.

2) 33/2013. (VIII. 30.) NGM rendelet a 2014. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

A 2014. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a rendeletben megjelöltek szerint a következő:

- május 10., szombat munkanap,
- május 2., péntek pihenőnap,
- október 18., szombat munkanap,
- október 24., péntek pihenőnap,
- december 13., szombat munkanap,
- december 24., szerda pihenőnap.

Tartalom

Szerző: Kálmán László

A kézirat lezárásának dátuma:
2013. szeptember 26.

Munkabiztonság

- A gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatával kapcsolatos további szükséges intézkedésekről szóló 1616/2013. (IX. 5.) Kormányhatározat
- 33/2013. (VIII. 30.) NGM rendelet a 2014. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről
- 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékjegyzékről

A hónap témája

A szabványokról

Kitekintő

- Rövid hírek, tájékoztatók
- Jogszabályok
- Szabványok

Egy munkabaleset tanulságai

Végzetes kúttisztítás

Olvasóink kérdezték – mi válaszolunk

Tisztelt Előfizetőnk!

Honlapunkon letölthető, szerkeszthető Word formátumú **iratmintákat talál!**

Honlapunk címe, melyen a szolgáltatás elérhető: **www.forum-szaklapok.hu**

Felhasználói név: **MVszaklap**
Jelszó: **munka115**

Munkavédelemmel kapcsolatos kérdéseit az alábbi e-mail címre várjuk:

olvasoikerdesek@forum-media.hu

A rendelet 2014-ben három munkanapot helyez át, így hosszú hétvége lesz május 1-je (4 napos), október 23-a (4 napos) és a karácsony (5 napos).

Értelemszerűen 3 napos hosszú hétvége lesz még a húsvét (április 21-e) és a pünkösd (június 9-e). Ugyanakkor szombatra esik március 15-e és november 1-je is.

Az általánostól eltérő munkaidő-beosztásban foglalkoztatott munkavállalók munkarendje – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 96. § (1) bekezdése alapján – ettől eltérően is meghatározható.

A rendelet hatálya nem terjed ki a megszakítás nélkül üzemelő és a rendeltetése folytán a munkaszüneti napokon is működő munkáltatónál, illetve az ilyen jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkarendjére.

3) 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékjegyzékről

A 140. sz. Magyar Közlönyben kihirdetett rendelet szeptember 4-én lépett hatályba, egyidejűleg hatályát veszítette a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet.

- A hulladékjegyzék főcsoportjainak megnevezését az 1. melléklet tartalmazza.
- A hulladékjegyzék főcsoportjait, alcsoportjait és az egyes hulladéktípusok jegyzékét a 2. melléklet tartalmazza.
- A hulladékjegyzék használatához szükséges útmutatót a 3. melléklet tartalmazza.

A rendelet hatálybalépésekor hatályos hulladékgazdálkodási engedélyekben a hulladéktípusra vonatkozó megnevezések a hulladékgazdálkodási engedélyek időbeli hatályának lejártáig – az engedély módosítása nélkül – alkalmazhatók.

A 2012. évre vonatkozó hulladékgazdálkodást érintő valamennyi adatszolgáltatási kötelezettséget a hulladéktípusoknak a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 2012. december 31-én hatályos szövegében meghatározott megnevezései szerint kell teljesíteni

Módosult:

- a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények ki-alkításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól szóló 5/2002. (X. 29.) KvVM rendelet,

- a PCB, valamint a PCB-t tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól szóló 144/2012. (XII. 27.) VM rendelet,
- a hulladékolajjal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályairól szóló 145/2012. (XII. 27.) VM rendelet.

A hónap témája

A szabványokról

Rendszeresen tájékoztatást adunk – elsősorban a Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) kiadványaiból – a megjelent és hatályon kívül helyezett szabványokról. A listában számos szabvány különféle jelölésekkel van ellátva, értelmezésükről, jelentésükről összeállított tájékoztató a Nemzeti Munkaügyi Hivatal munkavédelmi módszertani útmutatója alapján készült.

A szabvány alkalmazásának céljával kapcsolatos legfontosabb jogszabályi előírások a következők:

A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény (továbbiakban szabványosítási törvény) 1. §-a értelmében a nemzeti szabványosítás célja:

„A nemzeti szabványosítással elő kell segíteni:

- a) az általános és ismételten alkalmazható eljárások, műszaki megoldások közrebocsátásával a termelés korszerűsítését, a szolgáltatások színvonalának javítását,
- b) a nemzetgazdasági igények érvényesítését a nemzetközi és az európai szabványosítási tevékenységben,
- c) a kereskedelem műszaki akadályainak elhárítását,
- d) a műszaki fejlesztés eredményeinek széles körű bevezetését,
- e) az élet, az egészség, a környezet, a vagyon, a fogyasztói érdekek védelmét és a biztonságot,
- f) a megfelelést tanúsítás követelményrendszerének kialakítását,
- g) a hazai termékek és szolgáltatások nemzetközi elismertetését.”

A törvény 4. § (1) bekezdése a szabvány fogalmát a következők szerint határozza meg:

„4. § (1) A szabvány elismert szervezet által alkotott vagy jóváhagyott, közmegegyezéssel elfogadott olyan műszaki (technikai) dokumentum, amely tevékenységre vagy azok eredményére vonatkozik, és olyan általános és ismételten alkalmazható szabályokat, tájékoztatókat vagy jellemzőket tartalmaz, amelyek alkalmazásával a rendező hatás az adott feltételek között a legkedvezőbb.”

Az európai közösségi szabályozással való összhang megvalósítása érdekében – és hogy a magyar szabványügyi szervezet (MSZT) a CEN (Európai Szabványügyi Szervezet) és CENELEC (Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság) európai szabványügyi szervezetekben elnyerje a teljes jogú tagságot – a Kormány a nemzeti szabványok kötelező alkalmazásának megszüntetésére módosította a Szabványosítási törvényt, amely 6. § (1) bekezdése kimondja, hogy „*A nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes.*”

A Szabványosítási törvény 6. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a „*Műszaki tartalmú jogszabály hivatkozhat olyan nemzeti szabványra, amelynek alkalmazását úgy kell tekinteni, hogy az adott jogszabály vonatkozó követelményei is teljesülnek.*”

Az Mvt. 2. § (3) bekezdése értelmében „*Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját – a jogszabályok és a szabványok keretein belül – a munkáltató határozza meg.*”

Az Mvt. 11. §-a kimondja, hogy „*Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a nemzeti szabványosításról szóló jogszabály figyelembevételével a munkavédelmi tartalmú nemzeti szabvány annyiban, hogy a magyar nyelvű nemzeti szabványtól különböző megoldás alkalmazása esetén a munkáltató köteles – vitás esetben – annak bizonyítására, hogy az általa alkalmazott megoldás munkavédelmi szempontból legalább egyenértékű a vonatkozó szabványban foglalt követelménnyel, megoldással.*”

Az Mvt. 12. §-a az előzőek szerinti előírásokat összehangolva úgy rendelkezik, hogy „*Munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül a munkáltatónak a 2. § (3) bekezdése szerinti rendelkezése is.*”

Az Mvt. 47. §-ának rendelkezése értelmében „*A munkavégzésre, a munkafolyamatokra, a munkahelyre, a technológiára, a munkaeszközre, az egyéni védőeszközre és a védőitalra vonatkozó részletes előírásokat külön jogszabály, Szabályzat (11. §) és szabvány tartalmazza.*”

Az Mvt. 23. § (1) bekezdésében foglaltak alapján „*A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát és a 21. § (2) bekezdésében meghatározott veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek időszakos biztonsági felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetészerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja.*”

A szabványok önkéntes jellege abból az alapvető szándékból fakad, hogy a tudomány és technika fejlődését ne akadályozzák kötelező előírások. Ha egy gyártó műszaki fejlesztése révén újszerűbb megoldásokat, eljárásokat akar alkalmazni, mint amilyeneket a szabványok tartalmaznak, akkor eltérhet a szabványtól, mert az nem kötelező

Az önkéntes szabványalkalmazás annak a ténynek az elismerése, hogy egy adott követelmény többféle módon is teljesíthető, nem csak a szabványokban rögzített megoldásokkal. A szabványostól eltérő, új műszaki megoldások azonban értelemszerűen nem eredményezhetnek visszalépést egy adott követelmény teljesítésében, azaz például nem csökkenhet a termék rendeltetésre való alkalmassága vagy biztonsága. Az önkéntesség ilyen módon való értelmezése szerint a szabványtól való eltérésnek két lényeges következménye van:

- Az önkéntesen alkalmazandó szabványtól minden különösebb engedély nélkül el lehet ugyan térni, de a szabványostól eltérő terméknek, eljárásnak, szolgáltatásnak legalább azt az eredményt kell nyújtania, mint amelyet a szabvány betartása biztosított volna.
- A szabványtól való eltérés általában valamilyen többletbizonyítási kötelezettséget von maga után, főleg akkor, ha a szabványra jogszabályban hivatkoztak. Ez pedig növeli a költségeket és az időszükségletet, akár tervezésről, akár gyártásról vagy kivitelezésről van szó.

Szabványok rendszere

A szabványok eredetük, illetve alkalmazási körük alapján az alábbi csoportokba sorolhatók:

- **Nemzetközi szabványok (ISO, IEC)**
Nemzetközi szabvány, amelyet nemzetközi szabványosító vagy szabványügyi szervezet (ISO: Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, IEC: Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság) fogadott el és tett hozzáférhetővé.
- **Európai szabványok (EN, HD)**
Európai szabvány, amelyet európai szabványügyi szervezet (CEN, CENELEC, ETSI) (ETSI: Európai Távközlési Szabványügyi Intézet) fogadott el és tett hozzáférhetővé. Az EU tagországaiban az egységes belső piac, az akadályok nélküli kereskedelem érdekében a nemzeti szabványok alapja az európai szabvány, amelynek jele: EN. Az európai szabványok lehetnek harmonizált és nem harmonizált szabványok.
- **Nemzeti szabványok**
A nemzeti szabvány olyan szabvány, amelyet a nemzeti szabványügyi szervezet alkotott meg vagy fogadott el, illetve tett a nyilvánosság számára hozzáférhetővé. A hazai

nemzeti szabvány nemzeti jele: **MSZ** (Magyar Szabvány). Más nemzetek nemzeti szabvány jelei eltérőek (például a német nemzeti szabványjele DIN, az angol nemzeti szabvány jele BS).

- **Idegen forrású, honosított nemzeti szabványok**

Az országok nemzeti szabványként átvehetik a nemzetközi vagy európai szabványokat.

Az idegen forrású nemzetközi szabványok hazai honosítása esetén a nemzetközi szabványok jelei elé MSZ előtagot helyeznek el, amelyek **MSZ ISO** vagy **MSZ IEC** vagy **MSZ ISO/IEC** jelűek lesznek. Az európai szabvány nemzeti szabványként az **MSZ EN** jelet kapja.

Olyan nemzetközi szabvány bevezetések, amelyet már európai szabványként is közzétettek, a szabvány jele: **MSZ EN ISO**. Ezek a szabványok az eredeti szabványok szöveghű fordításai, tehát szerkezetükben és műszaki tartalmukban teljesen azonosak az eredetivel.

A többi szabvány esetében a hazai sajátosságoknak megfelelően eltérések lehetségesek, tehát a magyar nemzeti szabvány nem minden esetben tartalmazza az eredeti szabvány összes részét és főfejezeteit (például az MSZ HD).

Az **MSZ HD** a CEN és CENELEC által kibocsátott harmonizációs dokumentumot bevezető magyar nemzeti szabvány.

A HD „harmonizált dokumentumok” elvben teljesen azonosak az EN szabványokkal, de a bevezetésüknél megengedett a nemzeti sajátosságokat megjegyzésekkel és magyarázatokkal figyelembe venni. Az MSZ 2364 sorozat szabványai például a nemzetközi IEC 60364 szabvány és az európai módosításokkal kiegészített, a CENELEC által kiadott HD 384 (harmonizációs dokumentum) alapján készültek. Ki kell hangsúlyozni, hogy a „harmonizált dokumentum” nem azonos a harmonizált szabvánnyal.

A honosított idegen forrású szabványok egy része magyar fordításban jelenik meg, a másik része eredeti angol nyelven.

- **Saját forrású nemzeti szabványok**

A saját forrású – tiszta magyar nemzeti – szabványoknak nincsen nemzetközi, európai vagy regionális hátterük. Az országok nemzeti szabványként alkothatnak nemzetközi vagy európai szabványokkal nem ellentétes tartalmú szabványokat.

A saját forrású magyar nemzeti szabványok nemzeti jele: **MSZ**

- **Korábbi magyar szabványok**

MI (Műszaki irányelvek): a szakmai szabványosítás egyik dokumentált formája.

Például: MI-09-57.0030:1979 Biztonságtechnikai előírások festésnél. Acélszerkezetek festése. (*Visszavont szabvány*)

MSZ KGST: A KGST országok által kidolgozott és elfogadott szabvány hazai nemzeti szabványa. Például: MSZ KGST 1085:1978 Munkavédelem. Termelő berendezések általános biztonsági követelményei. (*Visszavont szabvány*)

- **Ágazati szabványok**

1995 előtti időszakban számos szakmai vagy ágazati érdekeket képviselő, ún. ágazati szabványt bocsátottak ki, amelyeket az MSZ kibocsátási nemzeti jelhez kötőjellel kapcsolt számmal jelöltek, mint például: MSZ 09-00.0352:1988 Transzformátorok szigetelési állapotának üzemi ellenőrzése.

Ezek ágazati szabványosítási központokban készültek, és az illetékes miniszter adta ki (például MSZ-04 jelzettel az építésügyi, MSZ-07 jelzettel a közlekedési, MSZ-13 jelzettel a környezetvédelmi ágazati szabványokat).

Az ágazati szabványok is országos érvényűek voltak, és ezeket is kötelezően kellett alkalmazni. E szabványok fokozatos hatályon kívül helyezését tervbe vették.

A szabványok bevezetése

A szabványok bevezetésének módjáról a Szabványosítási törvény 5. § (2) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„5. § (2) *A nemzetközi és az európai szabványokat szabványként közzétenni a Magyar Köztársaságban csak nemzeti szabványként lehet.*”

Az MSZT a nemzetközi és az európai szabványok bevezetését a következőképpen biztosítja:

- **teljes fordítással, magyar nyelven:** az MSZT által szöveghűen és teljes egészében magyar nyelven, a közzétételük napjától magyar nemzeti szabványokká nyilvánított szabványok.
- **jóváhagyó közleményes bevezetéssel:** európai vagy nemzetközi szabvány angol nyelvű változatának bevezetése. Ezzel a módszerrel az európai szabványt lefordítás nélkül vezetnek be nemzeti szabványként. Ekkor mindig az angol nyelvű változatot kell magyar nemzeti szabványnak tekinteni.

Honosított, illetve harmonizált szabványok

- **Honosított szabvány**
A szabvány honosítása az idegen forrású – nemzetközi vagy európai szabvány – bevezetését jelenti a magyar szabványok körébe, amely így honosított nemzeti szabvány lesz.
- **Harmonizált szabványok**
Az európai szabványokon belül meg kell különböztetni a harmonizált és a nem harmonizált szabványokat. A harmonizált szabványok különleges szabványok, amelyek kidolgozására az Európai Unió Bizottsága ad megbízást az európai szabványosító szervezeteknek, vagy a hivatalos közlönyében (Official Journal) harmonizált szabványnak nyilvánít.
Ezek a szabványok az 1985. évben bevezetett „új megközelítésű” európai irányelvek teljesíthetőségét szolgálják. Ezek az irányelvek az EU-összehangolt jogszabályok alapküldokumentumainak egy részét képezik, amelyek az EU tagállamaira kötelező egyezményeket jelentenek.

Az „új megközelítésű” európai irányelv az alapvető biztonsági, egészségvédelmi követelményeket írja elő jogszabályi szinten, a részletes követelményeket a harmonizált európai szabványok tartalmazzák, amelyeket elsődleges ajánlásnak kell tekinteni. **Alkalmazásuk nem kötelező, de alkalmazásuk esetén vélelmezhető az irányelv szerinti alapvető követelményeknek való megfelelés.**

Egy európai harmonizált szabványt helyettesítő – honosított – nemzeti szabvány alkalmazása feltételezi a szabvány által előírt és az alapul vett irányelv alapvető egészségügyi és biztonsági követelményeinek történő megfelelést. A harmonizált szabványokban az alapul vett irányelvre általában hivatkozás történik.

Harmonizált európai szabvány csak termékszabvány, azaz a termékre követelményeket (is) tartalmazó szabvány lehet. Fontos hangsúlyozni, hogy nem minden európai termékszabvány harmonizált, mivel vannak olyan termékek is, amelyekre vonatkozóan nincs „új megközelítésű” irányelv. A fő szabály tehát az, hogy a harmonizált európai szabvány mögött van „új megközelítésű” irányelvi követelmény, a nem harmonizált európai szabvány mögött nincs.

Az európai szabványok és ezen belül a harmonizált európai szabványok hangsúlyos szerepet játszanak a kereskedelem technikai akadályainak elhárításában. Az „új megközelítésű” irányelvek lényeges eleme a CE-jelölés bevezetése, amelynek alkalmazása a terméken kötelező, amennyiben a termék kielégíti a rá vonatkozó irányelv vagy irányelvek – de nem feltétlenül a rá vonatkozó harmonizált szabvány(ok) – alapvető követelményeit. A CE-jelölés egyben a termék EU- (illetve EGT-államok) területén belüli forgalmazásának feltétele is.

Az EU-tagországok kötelesek nemzeti szabványként „szó szerint” honosítani a harmonizált szabványokat. Ezek a szabványok hazai bevezetésük esetén MSZ EN vagy MSZ EN ISO vagy MSZ EN IEC vagy MSZ EN ISO/IEC jelűek lesznek.

Szabványok általános felépítése

A szabványok felépítése nem teljesen egységes, az egyes szakaszainak elnevezéseiben és a szakaszok számában eltérések vannak. Az európai szabványok felépítése azonos elvre épül, de a szakaszokban itt is vannak eltérések.

A nemzeti szabványok mellékletei, függelékei

Mellékletben található a nemzeti szabványnak az a része (például ábra, táblázat), amely terjedelménél fogva zavarja a szabvány áttekinthetőségét, és mint összefüggő egész a szövegből kiemelhető.

A **Függelék** abban különbözik a **Melléklettől**, hogy kizárólag tájékoztató jellegű. Függelékbe célszerű tenni mindazokat a tájékoztató adatokat, amelyek a szabvány használatát elősegítik, de amelyek nem előírások. A Melléklet és a Függelék nem önálló kiadvány, hanem csak azzal a szabvánnyal együtt értelmezhető, amelyhez tartozik.

Harmonizált szabvány hivatkozása az irányelvre

A harmonizált szabványok a vonatkozó irányelv alapvető követelményeivel történő összefüggést mellékletben adják meg. A szabvány előszava utal arra, hogy a harmonizált európai szabvány az EU-irányelv(ek) lényeges követelményeit tartalmazza, és az azzal való kapcsolatot a szabvány szerves részét képező, tájékoztató jellegű ZA-melléklet tárgyalja.

Módosítások beépítésével kiadott szabványok

Az Európai Szabványügyi Szervezet (CEN) gyakran jelentet meg olyan európai szabványt, amelybe beépítette a módosítást. A módosításokkal újonnan kiadott szabvány azonosító jelzete tartalmazza a +An jelet. Ezek a +A1, +A2 stb.

Ezeknek a szabványoknak az esetében a magyar szabványok azonosító jelzetében is megjelenik a módosításra történő utalást jelző, például + A1, +A2 betű-szám kombinációja. Példa: MSZ EN 474-4:2006+A2:2012 Földmunkagépek. Biztonság 4. rész: A kotró-rakodó gépek követelményei

A szabvány előlapja tartalmazza annak a szabványnak a számát, amely helyett az új szabvány megjelent.

Az MSZT a tiszta magyar szabványok módosítása jelzetét a módosított (eredeti) szabvány jelzetének az .../1M (első módosítás) vagy .../2M (második módosítás) jel kiegészítésével

teszi közzé. Az ilyen szabványok esetében együtt kell alkalmazni az eredeti szabványt és az .../1M vagy adott esetben a .../2M jelet is magában foglaló azonosító jelzetű módosító szabvány(oka)t.

A CEN függetlenül a változás mennyiségétől az egész szabványt a módosításnak megfelelő tartalommal újból kiadja. Erre utal a szabvány jelzetében az első módosítás esetében a +A1, a második módosítás esetében a +A2 jel.

Szabványok keresése az MSZT honlapján

Az MSZT honlapján internetes *Szabványkatalógus* áll az olvasók rendelkezésére a magyar szabványok adataival.

Az internetes *Szabványkatalógus* igénybevételével tájékozódni lehet a magyar szabványok adatbázisában nyilvántartott szabványdokumentumok

- érvényességéről,
  - helyesbítéséről és/vagy módosításáról
- hivatkozási szám vagy a cím, illetve az ezek által tartalmazott részlet (karakterlánc) szerint, illetőleg a szakterületeket felsoroló „*Szabványok Nemzetközi Osztályozási Rendszere*” (ICS) alapján, továbbá lehetőség van a megtalált szabványok legfontosabb adatainak megtekintésére.

Kitekintő

Rövid hírek, tájékoztatók

Címváltozás

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Törzshivatalának, a tatabányai székhelyű szakigazgatási szerveknek és a Tatabányai Járási Hivatalnak helyt adó Integrált Közigazgatási Központ címe 2013. október 1-jétől (az utca átnevezése miatt) megváltozott, az új cím: 2800 Tatabánya, Bárdos László u. 2.

Jogszabályok

Megjelent jogszabályok

314/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a szakképzési megállapodásról
Hatályos: 2013. 09. 01.

315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól
Hatályos: 2013. 09. 01., 2014. 07. 01.
Módosítás: 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
Hatályos: 2013. 09. 01.
86/1996. (VI. 14.) Korm. rendelet a biztonsági okmányok védelmének rendjéről
Hatályos: 2014. 07. 01.
Hatályon kívül helyezés: 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről
20/2008. (XII. 17.) SZMM rendelet a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteiről, valamint egyes szociális és munkaügyi miniszteri rendeletek rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről
Hatályos: 2013. 09. 01.
316/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet a biocid termékek engedélyezésének és forgalomba hozatalának egyes szabályairól
Hatályos: 2013. 09. 01.
325/2013. (VIII. 29.) Korm. rendelet a felsőoktatási képzési feltételek szabályozására vonatkozó egyes kormányrendeletek módosításáról
Hatályos: 2013. 08. 30.
74/2013. (VIII. 30.) VM rendelet az egyes állat-járványügyi intézkedésekről és az azokkal összefüggő állami kártalanításról
Hatályos: 2013. 09. 14., 2014. 03. 15.
Módosítás: 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról
Hatályos: 2013. 09. 14.
51/2013. (IX. 6.) NFM rendelet a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról
Hatályos: 2013. 10. 07.
Hatálytalanítás: 14/1997. (IX. 3.) KHVM rendelet a radioaktív anyagok szállításáról, fuvarozásáról és csomagolásáról
76/2013. (IX. 10.) VM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet módosításáról
Hatályos: 2013. 09. 13.
333/2013. (IX. 17.) Korm. rendelet a közszolgálati tisztviselők képzési előírásairól szóló 29/2012. (III. 7.) Korm. rendelet módosításáról
Hatályos: 2013. 09. 18.

Szabványok

Munkabiztonságot érintő nemzeti szabványok közzététele a Szabványügyi Közlöny 2013. szeptemberi száma alapján.

FIGYELEM! A szürke mezőben lévő szabványok angol nyelven kerültek kiadásra

1	MSZ EN	60335-1:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 1. rész: Általános követelmények – Az MSZ EN 60335-1:1996, az MSZ EN 60335-1:1988/A56:2000, az MSZ EN 60335-1:2003, az MSZ EN 60335-1:2002/A1:2005, az MSZ EN 60335-1:2002/A2:2007, az MSZ EN 60335-1:2002/A11:2004, az MSZ EN 60335-1:2002/A12:2006, az MSZ EN 60335-1:2002/A13:2009, az MSZ EN 60335-1:2002/A14:2011 és az MSZ EN 60335-1:2002/A15:2012 helyett, amelyek azonban 2014. 11. 21-ig még érvényesek –
2	MSZ EN	848-3:2013	Famegmunkáló gépek biztonsága. Forgószerszámú marógépek egyoldali megmunkáláshoz. 3. rész: Számvezérlésű (NC-) fűrő- és marógépek – Az MSZ EN 848-3:2007+A2:2010 helyett –
3	MSZ EN	1807-1:2013	Famegmunkáló gépek biztonsága. Szalagfűrészgépek. 1. rész: Asztalos szalagfűrészek és méretre vágó szalagfűrészek – Az MSZ EN 1807:1999+A1:2010 helyett –
4	MSZ EN	1807-2:2013	Famegmunkáló gépek biztonsága. Szalagfűrészgépek. 2. rész: Rönkvágó körfűrészgépek – Az MSZ EN 1807:1999+A1:2010 helyett –
5	MSZ EN	1870-8:2013	Famegmunkáló gépek biztonsága. Körfűrészgépek. 8. rész: Egy fűrészlapos szélező és hasító körfűrészgépek gépi előtolású fűrészegységgel, kézi adagolással és/vagy munkadarab-eltétellel – Az MSZ EN 1870-8:2001+A1:2010 helyett –
6	MSZ EN	1870-9:2013	Famegmunkáló gépek biztonsága. Körfűrészgépek. 9. rész: Gépi előtolású, kézi adagolású és/vagy elszedesű, két fűrészlapos körfűrészgépek keresztvágáshoz – Az MSZ EN 1870-9:2000+A1:2009 helyett –
7	MSZ EN	1846-2:2009+A1:2013	Tűzoltójárművek. 2. rész: Általános követelmények. Biztonság és működési jellemzők – Az MSZ EN 1846-2:2009 helyett –
8	MSZ EN	12252:2013	LPG-berendezések és -tartozékok. LPG-t szállító közúti tartálykocsik szerelvényei – Az MSZ EN 12252:2005+A1:2008 helyett –
9	MSZ EN	13374:2013	Ideiglenes védőkorlát-rendszerek. Termékelőírások. Vizsgálati módszerek – Az MSZ EN 13374:2004 helyett
10	MSZ EN	14678-1:2013	LPG-berendezés és -tartozékok. Gépjármű-töltőállomások LPG berendezéseinek felépítése és kialakítása. 1. rész: Kútoszlopok – Az MSZ EN 14678-1:2006+A1:2009 helyett –
11	MSZ EN	14678-3:2013	LPG-berendezés és -tartozékok. Gépjármű-töltőállomások LPG berendezéseinek felépítése és kialakítása. 3. rész: Tüzelőanyag-töltő berendezés kereskedelmi és ipari létesítményekben
12	MSZ EN	14894:2013	LPG-berendezések és -tartozékok. A palack és a hordó megjelölése – Az MSZ EN 14894:2011 helyett –
13	MSZ EN	15273-1:2013	Vasúti alkalmazások. Űrszelvények. 1. rész: Általános előírások. Az infrastruktúra és a gördülőállomány közös előírásai – Az MSZ EN 15273-1:2010 helyett –
14	MSZ EN	15273-2:2013	Vasúti alkalmazások. Űrszelvények. 2. rész: A gördülőállomány űrszelvénye – Az MSZ EN 15273-2:2010 helyett
15	MSZ EN	15273-3:2013	Vasúti alkalmazások. Űrszelvények. 3. rész: A felépítmény űrszelvényei – Az MSZ EN 15273-3:2010 helyett –
16	MSZ EN	60309-1:1999/A2:2013	Csatlakozódugók, csatlakozóaljzatok és csatlakozóeszközök ipari célokra. 1. rész: Általános követelmények – Az MSZ EN 60309-1:2000 módosítása –
17	MSZ EN	60335-2-5:2003/A12:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-5. rész: Mosogatógépek egyedi előírásai – Az MSZ EN 60335-2-5:2003 módosítása –
18	MSZ EN	60335-2-6:2003/A12:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-6. rész: Helyhez kötött háztartási tűzhelyek, főzőfelületek, sütők és hasonló készülékek egyedi előírásai – Az MSZ EN 60335-2-6:2003 módosítása –
19	MSZ EN	60335-2-11:2010/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-11. rész: Forgódobos ruhaszáritók követelményei – Az MSZ EN 60335-2-11:2011 módosítása –

20	MSZ EN	60335-2-13:2010/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-13. rész: Olajsütők, sütőserpenyők és hasonló készülékek követelményei – Az MSZ EN 60335-2-13:2010 módosítása –
21	MSZ EN	60335-2-54:2008/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-54. rész: Folyadékot vagy gőzt alkalmazó, háztartási felülettisztító készülékek követelményei – Az MSZ EN 60335-2-54:2009 módosítása –
22	MSZ EN	60335-2-69:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-69. rész: Kereskedelmi felhasználású nedves- és szárazporszívók (beleértve a motoros keféket) követelményei – Az MSZ EN 60335-2-69:2010 helyett –
23	MSZ EN	60335-2-72:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-72. rész: Kereskedelmi felhasználású kerékmeghajtású (önjáró) vagy a nélküli padlóápoló gépek követelményei – Az MSZ EN 60335-2-72:2010 helyett –
24	MSZ EN	60335-2-79:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-79. rész: Nagynyomású tisztítógépek és gőzös tisztítógépek követelményei – Az MSZ EN 60335-2-79:2010 helyett –
25	MSZ EN	60601-1-3:2008/A1:2013	Gyógyászati villamos készülékek. 1-3. rész: Általános biztonsági és alapvető működési követelmények. Kiegészítő szabvány: Diagnosztikai röntgenberendezések sugárvédelme – Az MSZ EN 60601-3:2008 módosítása
26	MSZ EN	61029-2-1:2013	Hordozható, villamos motoros szerszámok biztonsága. 2-1. rész: Asztali körfűrészek követelményei – Az MSZ EN 61029-2-1:2010 helyett –
27	MSZ EN	61029-2-9:2013	Hordozható, villamos motoros szerszámok biztonsága. 2-9. rész: Gérvágó fűrészek követelményei – Az MSZ EN 61029-2-9:2010 helyett –
28	MSZ EN	61029-2-11:2013	Hordozható, villamos motoros szerszámok biztonsága. 2-11. rész: Kombinált gérvágó és asztali fűrészek követelményei – Az MSZ EN 61029-2-11:2010 helyett –
29	MSZ EN	62115:2005/A11:2013	Villamos játékok. Biztonság – Az MSZ EN 62115:2005 módosítása –
30	MSZ EN ISO	445:2013	Rakodólapok anyagmozgatáshoz. Szakszótár – Az MSZ EN ISO 445:2010 helyett –
31	MSZ EN ISO	4254-1:2013	Mezőgazdasági gépek. Biztonság. 1. rész: Általános követelmények – Az MSZ EN ISO 4254-1:2010 helyett –
32	MSZ EN ISO	7225:2007/A1:2013	Gázpalackok. Veszélyességi jelző címkék (ISO 7225:2005/Amd 1:2012) – Az MSZ EN ISO 7225:2008 módosítása –
33	MSZ EN ISO	11148-4:2013	Nem villamos hajtású motoros kéziszerszámok. Biztonsági követelmények. 4. rész: Nem forgó gépi kalapácsok – Az MSZ EN ISO 11148-4:2011 helyett –
34	MSZ EN ISO	13856-1:2013	Gépek biztonsága. Nyomásra érzékeny védőberendezések. 1. rész: A nyomásra érzékeny szőnyegek és padlók kialakításának és vizsgálatának általános elvei – Az MSZ EN 1760-1:1997+A1:2009 helyett
35	MSZ EN ISO	13856-2:2013	Gépek biztonsága. Nyomásra érzékeny védőberendezések. 2. rész: A nyomásra érzékeny peremek és rudak kialakításának és vizsgálatának általános elvei – Az MSZ EN 1760-2:2001+A1:2009 helyett –
36	MSZ EN ISO	15012-1:2013	Egészségvédelem és biztonság a hegesztés és rokon eljárásai területén. Hegesztési füstöt elszívó és leválasztó berendezések. 1. rész: A leválasztás hatékonyságának vizsgálatára és jelölésére vonatkozó követelmények – Az MSZ EN ISO 15012-1:2005 helyett –
37	MSZ EN ISO	15615:2013	Gázhegesztő eszközök. Központi acetilénellátó rendszer gázhegesztéshez, lángvágáshoz és rokon eljárásokhoz. A nagynyomású alkatrészek biztonsági követelményei – Az MSZ EN ISO 15615:2002 helyett –
38	MSZ EN ISO	16231-1:2013	Önjáró mezőgazdasági gépek. Stabilitásértékelés. 1. rész: Alapelvek

Visszavont nemzeti szabvány

- MSZ 1357:1998 Hajlékony vezetékek és zsinórvezetékek ereinek színei
- MSZ 2364-473:1994 Legfeljebb 1000 V névleges feszültségű erősáramú villamos berendezések létesítése. Túláramvédelem alkalmazása
- MSZ 2364-482:1998 Épületek villamos berendezéseinek létesítése. 4. rész: Biztonságtechnika. 48. kötet: Védelmi módok kiválasztása a külső hatások figyelembevételével. 482. főfejezet: Tűzvédelem fokozott kockázat vagy veszély esetén

Egy munkabaleset tanulságai

Végzetes kúttisztítás

1. A munkabaleset előzményei, tényállás

A több mint húsz éves gyakorlattal rendelkező egyéni vállalkozó rendelkezett minden olyan engedéllyel (vízkútúró végzettség, mélyfúró technikai végzettség, Magyar Kereskedelmi és Iparkamarai regisztráció, vállalkozói nyilvántartás, kútúrógép-alkalmassági bizonyítvány stb.) mely feljogosította fúrt és ásott kút kialakítására, tisztítására. A vállalkozó havonta négy-öt megbízást kapott az ország legkülönbözőbb településein. A megbízások jellege, a feladat végrehajtásának időtartama, a helyszínek befolyással voltak a lebonyolítás végrehajtására. H. A., N. N. és S. N. is rendszeresen alkalmi munkavállalóként dolgoztak a kútúrással, kúttisztítással foglalkozó egyéni vállalkozónál.

A baleset napján két egymáshoz viszonylag közeli helyszínen, két kút tisztítását tervezte elvégezni az egyéni vállalkozó. Az egyik helyszínen, ahol egy kisebb mélységű ásott kutat kellett kitisztítani, a vállalkozó és a 3 fő alkalmi munkavállalója (H. A., N. N. és S. N.) azt sikeresen kitisztították. Ennél a kútnál H. A.-t engedték le a kútba.

Ezt követően utaztak át a szomszédos településre, ahol egy kertés családi ház kertjében lévő 31 m mély és kb. 1,0 m nagyságú vízszlopot tartalmazó kút kitisztítását kellett elvégezni. A munka első fázisaként leszerelték a kút felett lévő, a 80×80×80 cm méretű beton kútkávéhoz csavarozott faoszlopokon álló nyeregterőt, és a helyébe az egyéni vállalkozó tulajdonát képező egyedi gyártmányú keményfa anyagú kúttisztító állványt állították fel. Az állvány egy kötéldobot tartott, melyre megfelelő hosszúságú kötéltre egy ötven liter űrtartalmú edény volt erősítve, mely a kútba beszállást biztosította. A kútban lévő iszap feladására egy 20 literes vödör szolgált. Az állvány felszerelését követően bűvorszivattyúval kiszivattyúzták az 1,0 m átmérőjű kútgyűrűkkel egybefüggően kibélelt kútból a vizet. A szivattyúzást követően az egyéni vállalkozó – mint munkáltató – szemrevételezéssel megvizsgálta a kutat, és azt a további munkavégzés szempontjából biztonságosnak találta.

N. N.-t az egyedi készítésű kúttisztító állásra helyezett kötéldobbal, illetve 50 literes vödör segítségével H. A. és S. N. leengedte a 31 m mély kútba, ahonnan ugyanezzel az emelőszerkezettel két alkalommal 20 l-es vödörben iszapot húztak fel, amelyet a lent tartózkodó N. N. mert tele. A kút aljában N. N. éppen a harmadik vödört merete, amikor a tanúk elmondása szerint a kútkáva belső felén lévő 15-20 kg tömegű beton kiöntővályú levált a kútkáváról és a 31 m mély kútba hullott. A betontömb a mélyben, a szűkhelyen tartózkodó munkavállalóra zuhant.

N. N.-t a tűzoltók hozták ki a kútból. A helyszínre érkező mentőorvos csak a halál beálltát tudta megállapítani.

2. A munkabaleset észlelése, a belső információ

Az egyéni vállalkozó munkáltató észlelve a tragédiát haladéktalanul értesítette a mentőket, a tűzoltókat és a rendőrséget. A vállalkozó munkavédelmi szakembert csak alkalomszerűen foglalkoztatott, fel sem merült benne, hogy a Munkavédelmi Felügyelőségre is azonnal be kell jelenteni a halálos kimenetelű munkabalesetet. A kikerkező Rendőrségi helyszínelő „hiányolta” a munkavédelmi felügyelő jelenlétét, és az ő figyelmeztetését követően értesítette a baleset helyszíne szerint területileg illetékes Munkavédelmi Felügyelőséget. A Munkavédelmi Felügyelőség felügyelője az értesítést követően rövidesen a helyszínre érkezett.

A munkavédelmi felügyelő a vizsgálat során felhívta a munkáltató figyelmét arra, hogy e súlyos kategóriába tartozó munkabaleset kivizsgálása a munkavédelmi szaktevékenységi körbe tartozik, ezért megfelelő szakembert bízson meg a jogszabályi kötelezettség maradéktalan végrehajtása érdekében.

3. A munkabaleset kivizsgálása

A rendőrség helyszínelője, majd a hamarosan a baleset helyszínére érkező munkavédelmi felügyelő együttesen végezte a kút környékének vizsgálatát, a helyszínelést. Helyszínvázlatot készítettek. A telekhatároktól (a szomszédos telek, illetve közterület határártól), illetve a lakóépület homlokzatától, kiszögelési pontjától mérve meghatározták a kút helyét, a vállalkozó és a munkavállalók elhelyezkedését a baleset pillanatában. A helyszínrajzon túl fényképfelvételeket is készítettek. A helyszíni adatgyűjtés keretében a munkavédelmi felügyelő ellenőrizte a káva állapotát, az egyedi gyártmányú keményfa anyagú kúttisztító állványt.

4. A kivizsgálás megállapításai

4.1. Személyi tényezők

Megállapításra került, hogy a munkavállalók alkalmi munkavállalóként szóbeli megállapodás alapján végezték munkájukat.

A munkavállalók munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerinti munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálaton **nem vettek részt**, az egyéni vállalkozó munkáltató megszegte a jogszabályi kötelezettségét, az Mvt. 49. és 50. §-ában foglaltakat.

„Mvt. 49. § (1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha

- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetve a fiatalokorú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása nem jelent veszélyt a munkavállaló reprodukciós képességére, magzatára,

d) mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és a munkára – külön jogszabályokban meghatározottak szerint – alkalmasnak bizonyult.

A munkára való alkalmasságról külön jogszabályban meghatározott orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

„Mvt. 50. § A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.”

A tanúmeghallgatás során megállapításra került, hogy jogszabály szerinti munkavédelmi oktatás nem történt, megszegve az Mvt. 55. §-ában foglaltakat.

„Mvt. 55. § (1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

a) munkába álláskor,

b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,

c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,

d) új technológia bevezetésekor

elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendszeres munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként – a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve – meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

(2) Az (1) bekezdésben előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.”

4.2. Egyéni védőeszköz

Kockázatértékeléssel, egyénvédőeszköz-juttatási renddel az egyéni vállalkozó nem rendelkezett. A munkáltató a munkavállalók részére csak általános rendeltetésű védelmi képességet szavatoló, „CE” jelölés nélküli kesztyűt biztosított, megszegve ezzel az Mvt. 54. (9) bekezdésében és az 56. §-ában foglaltakat.

„Mvt. 54. § (9) A munkáltató a kockázatértékelést követően, annak megállapításait figyelembe véve, a feltárt kockázatok kezelése során határozza meg a védekezés leghatékonyabb módját, a kollektív, műszaki egyéni védelem módozatait, illetve az alkalmazandó szervezési és egészségügyi megelőzési intézkedéseket.

Mvt. 56. § Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.”

4.3. Munkaeszköz(ök)

A szivattyúzáshoz használt munkaeszköz (ELPUMPS BT 6877 K INOX darabolókéses merülő szivattyú), a kéziszer-

számok (rövid nyelvű ázó és ázólapát, kőműves szerszámok, pajszer stb.) biztonságtechnikai szempontból nem voltak kifogásolhatók.

Az egyedi gyártmányú faszerkezetű kúttisztító állásra helyezett emelődob tengelye nem volt elmozdulás ellen rögzítve.

4.4. Munkakörnyezet

A munkavégzésre borús időben, enyhe, változó irányú szélben került sor. A baleset időpontjában a környezeti hőmérséklet +25–26 °C volt. A kút környezetében a járőfelület egyenletes, botlás- és csúszásmentes volt.

A kútkáva belsejében lévő betonvályúból korábban 1" átmérőjű vascső vezette ki a vizet, ami a baleset idején már nem volt meg, helyén a kútkáva a felső pereméig átrepedt, mechanikai hatásra könnyen kitöredezett.

4.5. Egyéb dokumentációk

A Munkáltató kockázatértékeléssel nem rendelkezett.

„Mvt. 54. § (2) A munkáltatónak rendelkeznie kell kockázatértékeléssel, amelyben köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és keverékekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. A kockázatértékelés során a munkáltató azonosítja a várható veszélyeket (veszélyforrásokat, veszélyhelyzeteket), valamint a veszélyeztetettek körét, felbecsüli a veszély jellege (baleset, egészségkárosodás) szerint a veszélyeztetettség mértékét. A kockázatértékelés során az egészségvédelmi határértékkel szabályozott kóroki tényező előfordulása esetén munka higiénés vizsgálatokkal kell gondoskodni az expozíció mértékének meghatározásáról.”

Nem volt dokumentálva a beszállással végzett tevékenység, mert a munkáltató – végzettsége ellenére – nem ismerte a veszélyes berendezésekben beszállással végzett munkák biztonsági előírásait tartalmazó szabvány (MSZ 09-57-0033:1999) előírásait.

„Beszállással végzett munkának minősül minden olyan tevékenység, amely a berendezésen behajlással, vagy annak belsejében való tartózkodással végezhető, ha ezt a teret emberi tartózkodásra nem tervezték.”

5. A tevékenységgel összefüggésben megállapított szabálytalanságok

5.1. Munkáltató

A munkáltató a balesettel kapcsolatban hibáztatható, mert az egyedi gyártmányú faszerkezetű kúttisztító állásra helyezett emelődob tengelye nem volt elmozdulás ellen rögzítve, ennek következtében a kézi hajtáskor a kötél felcsavarása során a henger az állásból elmozdult, így az a kút felépítményéhez ért. A munkát irányító egyéni vállalkozó nem győződött meg a

beszállás veszélyességéről, nem vizsgálta meg kellő alaposággal a kút felépítményéből le nem bontott, fellazult elemeket.

„Mvt. 54. § (7) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles

b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;”

5.2. A balesetet szenvedett munkavállaló (N. N.)

A balesetet szenvedett munkavállaló sem vizsgálta meg a beszállás előtt a kútkáva állapotát, ő sem ismerte a beszállással végzett munka veszélyeit.

6. A munkabaleset oklancolata

- Kúttisztítás.
- A tisztítás megkezdése előtt a kútkáva átrepedt.
- A repedt, könnyen omló kútkáva eltávolítása a kúttisztító állás felállítás előtt nem történt meg.
- A kúttisztító állás a megrepedt kútkáva külsejéhez ért.
- A mechanikai érintkezés hatására a kútkáva eleme elmozdult és a mélybe zuhant.
- A kút fenéken tartózkodó a hely szűke miatt a zuhanó elem elől félre húzódni nem tudott.
- Elhalálozás.

7. A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében

- Kútházak belsejében lévő felépítményeket a beszállást megelőzően terhelésnek teszik ki.

8. Munkavédelmi Felügyelőség intézkedése

- A tevékenység felfüggesztése.
- A kötélfutását megakadályozó, a kötelet rögzítő szerkezet nélküli emelő-berendezés használatának a felfüggesztése.
- Kötelezés a beszállással végzett veszélyes tevékenységekre vonatkozó szakmai, szabványi követelmények megismerésére, munkavállalókkal történő ismertetésre.
- Kötelezés a kockázatértékelés, az egyénvédőeszköz-juttatási rend az oktatás, az orvosi vizsgálatok elvégzésére.
- Munkavédelmi bírság kiszabása.

Olvasóink kérdezték

Kérdés „Mikor szükséges a BM-vizsgálat?”

Válasz A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló

33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint: „Az (1) bekezdés c) pontja szerinti időszakos vizsgálatok a 3. számú mellékletben meghatározott esetekben biológiai monitorozást is magukba foglalnak. A biológiai monitorozáshoz szükséges vizsgálatokat a 3. számú melléklet szerinti gyakorisággal kell elvégezni. Ettől eltérő gyakoriságot a foglalkozás-egészségügyi orvos az expozíció figyelembevételével határozhatja meg.”

A 3. számú mellékletben, a táblázat értelmezése 6. pontja: „Azon munkavállalók számára, akik nem kumulatív anyaggal dolgoznak, a jogszabály hatálybalépésének időpontjában aktuális munkahelyi levegőtisztasági mérések eredményei a külön jogszabályban előírt határérték alattiak, a technológia stabil és a veszélyes anyag egyéb úton nem juthat a dolgozó szervezetébe – a foglalkozás-egészségügyi orvos véleményének figyelembevételével – az adott munkahelyen a biológiai monitor vizsgálatok nem kötelezőek, kivéve a külön jogszabály [26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet] által érintett citogenetikai vizsgálat, tumor marker meghatározás esetét.”

Fentiek alapján a biológiai monitor vizsgálat elvégzése nem minden tevékenység során kötelező. A foglalkozás-egészségügyi orvos javaslatot tehet a biológiai monitor vizsgálat elvégzésére vagy elhagyására, figyelembe véve a munkavégzés körülményeit és az expozíció-becslés eredményét.

Kérdés „A sertécsontozásnál alkalmazandó egyéni védőeszközökre vonatkozó EU-s előírásokkal, jogszabályokkal kapcsolatban érdeklődöm.”

Válasz Olyan európai uniós munkavédelmi jogszabályról, amely kifejezetten a sertécsontozásnál alkalmazandó egyéni védőeszközökkel kapcsolatos, nincs tudomásunk.

A Tanácsnak a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 89/656/EGK irányelve legfontosabb előírásai:

– a 3. cikk általános szabálya:

„Egyéni védőeszköz akkor használható, ha a kockázatok a csoportos védelem technikai eszközeivel, illetve a munkaszervezés intézkedéseivel, módszereivel vagy eljárásaival nem kerülhetők el, vagy nem csökkenthetők eléggé.”

– Az 5. cikk (1) bekezdése:

„Az egyéni védőeszköz kiválasztása előtt a munkáltatónak fel kell mérnie, hogy az alkalmazni kívánt egyéni védőeszköz megfelel-e a 4. cikk (1) és (2) bekezdése követelményeinek.

Az értékelés magában foglalja:

a. a más eszközökkel el nem hárítható kockázatok elemzését és értékelését;

b. azoknak a jellemzőknek a meghatározását, amelyekkel az egyéni védőeszköznek rendelkeznie kell annak érdekében, hogy hatásos legyen az a) pontban említett kockázatokkal szemben, figyelembe véve bármely olyan kockázatot, amelyet a védőeszköz maga okozhat;

c. a rendelkezésre álló egyéni védőeszközök jellemzőinek összehasonlítását a b) pontban előírt jellemzőkkel.”

A fentiek alapján az egyéni védőeszközök kiválasztása csak a munkáltató által kötelezően elvégzendő **kockázatértékelés alapján** történhet.

- A 4. cikk (1) bekezdése:
„Minden egyéni védőeszköznek:
a. alkalmasnak kell lennie az adott kockázat elhárítására anélkül, hogy önmaga további kockázatot idézne elő;
b. meg kell felelnie a munkahelyi viszonyoknak;
c. figyelembe kell vennie az ergonómiai követelményeket és a munkavállaló egészségi állapotát;
d. a szükséges igazítások után megfelelően kell illeszkednie a viselőre.”
- A 4. cikk (2) bekezdése:
„Amennyiben egy vagy több kockázat megléte szükségessé teszi, hogy egy munkavállaló egynél több egyéni védőeszközt viseljen, azoknak összeegyeztethetőnek kell lenniük, és továbbra is hatásosnak kell maradniuk a kérdéses kockázattal vagy kockázatokkal szemben.”
- A 4. cikk (3) bekezdése:
„Az egyéni védőeszköz használatának feltételeit, különösen viselésének időtartamát, a kockázat súlyossága, a kockázatnak való kitettség gyakorisága, az egyes munkavállalók munkahelyének jellemzői, és az egyéni védőeszköz teljesítménye alapján határozzák meg.”
- A 4. cikk (6) bekezdése:
„Az egyéni védőeszközt a munkáltató térítésmentesen bocsátja rendelkezésre, és a szükséges karbantartással, javítással és cserével biztosítja annak szabályos működését és a higiéniai követelményeket kielégítő állapotát.”
- A 4. cikk (7) és (8) bekezdései:
„A munkáltató tájékoztatja a munkavállalót azokról a kockázatokról, amelyekkel szemben az egyéni védőeszköz viselése védelmet nyújt.
A munkáltató gondoskodik a megfelelő oktatásról és, amennyiben szükséges, megszervezi az egyéni védőeszközök viselésének szemléltetését.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy egy adott munkahelyen biztosítandó egyéni védőeszközök típusa (fajtája) számos körülménytől, elsősorban a munkavállalókat érő munka-

A Munkavédelem szaklapunkban közzétett szakkikkek és az egyes esetekre, kérdésekre adott válaszok Olvasóink munkavédelmi tájékoztatásában kívánnak segíteni. A kérdésekre adott válaszok a szerzőnk rendelkezésre álló információk alapján kialakított egyéni szakmai véleményét tükrözik. A teljes tényállás ismeretében személyesen nyújtandó jogi tanácsadás eltérő szakmai véleményhez vezethet, ezért az értelmezésbeli különbözőségeikért Kiadónk felelősséget nem vállal.

helyi kockázatoktól, illetve megterhelésektől függ, amelyek munkahelyenként jelentősen eltérhetnek.

– Az irányelv III. sz. mellékletének – „Nem teljes útmutató lista azokról a tevékenységekről és tevékenységi területekről, amelyekben az egyéni védőeszközök biztosítása szükséges lehet” – 6. pontja („Test-, kar- és kézvédelem”):

„Védőöltözet

- Savakkal és maró hatású oldatokkal, fertőtlenítő szerekkel és maró hatású tisztítószerekkel végzett munka,
- Magas hőmérsékletű anyagokkal, vagy azok közelében, illetve olyan helyen végzett munka, ahol hő hatása érezhető,
- Hűtőkamrákban végzett munka.

Átszúrás-biztos kötények

- Csontozás és vágás,
- Kézi késsel végzett munka, amennyiben a kéz a testre is irányul.

Alkarvédelem

- Csontozás és vágás.

Kesztyűk

- Éles tárgyak kezelése, kivéve azokat a gépeket, ahol fennáll annak veszélye, hogy a kesztyűt elkapja a gép,
- Savakkal és maró hatású oldatokkal végzett védelem nélküli munka.

Lánckesztyűk

- Csontozás és vágás,
- Kézi késsel feldolgozáskor és vágóhídon végzett rendszeres vágási munka,
- Vágógépek késeinek cseréje.”

Kihangsúlyozzuk, hogy **a munkáltatóknak a munkavédelmi követelmények tekintetében (ideértve az egyéni védőeszközök biztosítását is) az adott tagországban hatályos jogszabályi előírásoknak kell megfelelniük.** A tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel biztosítják, hogy a nemzeti munkavédelmi szabályozás megfeleljen az 89/391/EGK számú keretirányelvben, valamint annak egyedi irányelveiben – köztük a fentiekben hivatkozott, 89/656/EGK irányelvben – foglaltaknak.

Munkavédelem XI. évfolyam, tizedik szám,
2013. október
Kiadja a Fórum Média Kiadó Kft.
1139 Budapest, Váci út 91.
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
Felelős kiadó: Győrfi Nóra, ügyvezető igazgató
Szerkesztő: Petren Ágnes
HU ISSN 1785-9182
Előfizethető a kiadónál.
Hirdetések felvétele:
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
E-mail: forum-media@forum-media.hu
Internet: www.forum-szaklapok.hu
www.forum-media.hu
Nyomdai kivitelezés: M. C. Direct Kft.

FORUM

